

Fornesbech: Fjorend Discussionen fordyber sig i de mere omfattende politiske og finantzielle Spørgsmaal, maa det være mig tilladt at fremdrage nogle enkelte Punkter vedrørende det directe Skattevæsen, og navnlig den Deel deraf, som vedkommer Kjøbstadbeholdningen, da jeg troer, at der deri er forskjellige Punkter, som kunde trænge til en Omordning. Det er mig vistnok klart, at de Bemærkninger, jeg her kan have at gjøre, ikke kunne have nogen Indflydelse paa det endelige Udfald af det foreliggende Forslags Behandling, idet de hverken egne sig til at gjøres til Gjenstand for Uendlingsforslag eller for private Lovforslag; men jeg har dog troet, at de kunde have Krav paa den offentlige Opmærksomhed, baade fordi de, som antydet, angaae nogle af de Tilber, hvoraf en Deel af Statsindtagterne flyde, og fordi de i ethvert Tilfælde ere saa at sige Centralpunktet for den bængstede Stemning, som for tiden findes i samtlige Landets Kjøbstæder. Jeg fremdrager desuden disse Punkter i den Overbeviisning, at saafremt man maatte finde dem begrundede, vil baade Regjeringen og Rigsdagen forene sig om at hæve de bestaaende Ulemper, og i alt Fald af den Grund, at selv om man ikke skulde finde Bemærkningerne begrundede, kan Stemningen i Kjøbstæderne kun vinde derved, at de føres frem for den offentlige Discussion. Jeg skal foreløbig gjøre den Bemærkning, at det ikke er i og for sig væsentlige Summer, hvorom det her dreier sig, men Summer, som under andre Forhold og Omstændigheder vilde ansees for at være mere underordnede; men saaledes som Tilstanden for Tiden er i samtlige Landets Kjøbstæder, ere selv underordnede Summer af nogen Betydning, idet Forholdene jo ere meget smaa. Jeg skal derfor tillade mig noget nærmere at gaae ind derpaa. Det er en gammel Klage fra Kjøbstædernes Side, at de ved Skatterne ere væsentlig prægraverede ligeoverfor Landbefolkningen; den er kommen frem i Skrift og Tale, ligesom den ogsaa har fundet Veje til denne Forsamling, idet dette Spørgsmaal ifjor blev gjort til Gjenstand for temmelig udførlige Forhandlinger, i hvilke jeg ikke nu skal fordybe mig, men blot henvise til dem. Af disse Forhandlinger vil det være klart, at

naar man bruger Folketallet som Sammenligningsforhold, viser det sig, at Favoreuren aabenbart er paa Kjøbstædernes Side, og at selv om man seer bort fra de egentlige Stats-skatter og tager de communale Skatter for sig, Fordelen dog vil være paa Kjøbstædernes Side. Det kan imidlertid siges, at Folketallet maaffee her ikke er den rette Sammenligningsgrund, og efter min Overbeviisning er det en aldeles ubestridelig Kjendsgjerning, at Skatteevnen i Kjøbstæderne i ethvert Tilfælde er ringere end paa Landet, i hvilken Henseende jeg skal henvise til, at medens man paa Landet ikke synes at kunne sætte Priserne paa faste Eiendomme høit nok, er det i Kjøbstæderne næsten ikke muligt at opdrive noget Bud paa en fast Eiendom. Skatterne fordeles efter vort System ikke efter Folketallet, og jeg mener derfor, at Skatteevnen er et Moment, som væsentlig maa komme i Betragtning. Det lader sig ikke nægte, at Næringen paa Landet er ulige stærkere til at bære Byrderne, og det lader sig ligesaa lidt benægte, at Forholdet mellem de forskjellige Skattebydere stiller sig gunstigere paa Landet end i Kjøbstæderne, hvor deres Antal, som kunne bære Skatter, aabenbart er meget mindre, og hvor man altsaa lettere kommer til en Overbeviisning for den Enkelte, end paa Landet.

Efter disse foreløbige Bemærkninger skal jeg tillade mig nærmere at omtale de enkelte Punkter. I denne Henseende skal jeg først henvise Opmærksomheden paa en af de Skatter, som omtales i det foreliggende Lovforslags § 2, nemlig Rignings-skatten, der som bekjendt udredes baade af Landet og Kjøbstæderne. Denne Skat blev indført ved Loven af 20de Juni 1850, hvorved der skete en Omregulering af flere ældre Skatter, blandt Andet ogsaa af de Skatter, der vare paalagte Kjøbstæderne som saadanne. Af de i bemeldte Lov indeholdte Regler vil det sees, efter hvilken Maalestok Rignings-skatten falder paa Kjøbstæderne; herefter skal $\frac{1}{4}$ af Skatten udredes af Kjøbstæderne; denne $\frac{1}{4}$ andrager for samtlige Kjøbstæders Vedkommende vistnok ikke nogen betydelig Sum, nemlig kun 62,000 Rd., og deri skal frabrages, hvad der falder paa Kjøbstædernes Hartkorn, med 1 Rd. 8 fl. pr. Td. Hartkorn. Hvad der